

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 290/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. K., Ž., zastúpenej advokátom JUDr. J. M., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžso/37/2009 zo 16. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2010 doručená sťažnosť JUDr. M. K. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia *„práva na súdnu a inú ochranu a práva na spravodlivý proces zaručeného v článku 46 ods. 1, 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zákaz diskriminácie podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy... a čl. 14 Dohovoru...“* rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžso/37/2009 zo 16. februára 2010.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka „je advokátkou... ktorá vykonáva advokáciu podľa § 12 ods. 1 písm. e) s použitím § 15 zákona č. 586/2003 o advokácii v platnom znení ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným Advokátska kancelária JUDr. J. M. & JUDr. M. K., s. r. o...“. S., pobočka Ž... „podľa... zákona... o sociálnom poistení... vydala dňa 28. 02. 2008 vo veci zániku nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia Rozhodnutie č. 701-4505/2008, ktorým rozhodla, že navrhovateľke JUDr. M. K..., dňa 31. 12. 2007 nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie ako samostatne zárobkovo činnéj osobe z dôvodu, že navrhovateľke na základe zmeny činnosti výkonu advokácie (navrhovateľka zmenila formu výkonu advokácie na výkon advokácie podľa § 12 písm. e) zák. ... o advokácii v platnom znení) nezaniká účasť na sociálnom poistení ako samostatne zárobkovo činnéj osobe, keďže podľa názoru Sociálnej poisťovne zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnéj osoby podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení a ani povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom poistení, pretože advokátovi nezaniklo oprávnenie na výkon činnosti.“. Proti citovanému rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, „o ktorom rozhodlo Ú. S. Rozhodnutím č. 322-2400-GC-04/2008 zo dňa 28. 05. 2008. Ústredie ako odvolací správny orgán odvolanie navrhovateľky zamietol a napadnuté Rozhodnutie S... potvrdil.“. Sťažovateľka podala „žalobu na preskúmanie zákonnosti Rozhodnutia S... zo dňa 28. 05. 2008. Vo veci rozhodoval Krajský súd v Žiline, č. k. 21 Sn/8/2008, ktorý rozsudkom zo dňa 14. 04. 2009 žalobu navrhovateľky zamietol s konštatovaním... že aj advokáta, ktorý vykonáva svoju činnosť ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa zákona o advokácii, je potrebné považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení. Krajský súd v Žiline v správnom konaní považoval napadnuté rozhodnutie správnych orgánov za vecne správne, stotožnil sa s právnym názorom správnych orgánov, že advokát bez ohľadu na to, ako výkon advokácie vykonáva, je považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení.“. Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) podala

sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 Sžso/37/2009 zo 16. februára 2010 tak, že potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 21 Sn/8/2008-52 zo 14. apríla 2009.

3. Sťažovateľka uviedla, že „Najvyšší súd SR stručne a stroho vo svojom odôvodnení skonštatoval, že dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne (navrhovateľky) nie je možné vyhovieť. Stručne zdôraznil, že správne orgány, ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobkyni, ktorá sa stala spoločníčkou a zároveň konateľkou v spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii, nezaniklo zákonné povinné sociálne poistenie ako SZČO (samostatne zárobkovo činnéj osobe, pozn.) podľa § 21 zákona o sociálnom poistení. Najvyšší súd SR ako odvolací súd stručne vyjadril svoj názor, že existencia oprávnenia advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti podmienená jeho zápisom v Zozname advokátov vedenom SAK až do času, kedy advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu, má za následok, že musí byť považovaný za SZČO pre potreby zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii...

S námietkami navrhovateľky ako odvolateľky sa Najvyšší súd vysporiadal s jednovetovým konštatovaním, že s totožnými námietkami sa už vysporiadal krajský súd. “.

Podľa názoru sťažovateľky „Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, č. k. 4 Sžso/37/2009 zo dňa 16. 02. 2010 bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces tak, ako je toto deklarované v Ústave, článok 46 ods. 1, článok 48 ods. 2, a tak ako je jeho základný rámec koncipovaný v článku 6 ods. 1 Dohovoru..., a to konkrétne čiastkové právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktorým dochádza ku skutočnej realizácii práva na súdnu ochranu a ku garancii základnej právnej istoty...

Odôvodnenie dotknutého rozhodnutia je nedostatočné a v rozpore s právom na spravodlivý proces, absentujú v ňom elementárne prvky pri tvorbe súdneho odôvodnenia, teda presvedčivosť, zrozumiteľnosť a jasnosť. Najvyšší súd sa pri tvorbe odôvodnenia svojho rozhodnutia uchýlil len k strohému konštatovaniu, že správne orgány, ako aj Krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobkyni nezaniklo povinné sociálne poistenie ako

SZČO..., čo nezodpovedá základnému rámcu práva na súdnu ochranu zakotvenú v článku 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR...

Najvyšší súd SR sa v dotknutom rozhodnutí, ktorým podľa názoru navrhovateľky bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces, nezaoberal samotným odvolaním navrhovateľky, jeho dôvodmi, ktorými rozporovala prvostupňové súdne rozhodnutie, a teda takýto postup navrhovateľka považuje za nezlučiteľný so zásadou spravodlivosti konania...“.

4. Ďalším právom, ktorého porušenie sťažovateľka namieta, „*je to, že Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR... zo dňa 16. 02. 2010 bolo zasiahnuté do princípu právnej istoty, pretože nastala situácia, kedy súd - Najvyšší súd SR v dvoch obdobných veciach rozhodol odlišne, teda bolo porušené právo navrhovateľky deklarované v čl. 47 ods. 3 Ústavy a čl. 14 Dohovoru“.* Ako príklad sťažovateľka uviedla rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso/7/2009.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Najvyšší súd SR Rozsudkom, č. k. 4 Sžso/37/2009 zo dňa 16. 02. 2010... porušil právo JUDr. M. K.... na súdnu a inú ochranu a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v článku 46 ods. 1, 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zákaz diskriminácie podľa čl. 47 ods. ods. 3 Ústavy SR a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd zrušuje Rozsudok Najvyššieho súdu SR, č. k. 4 Sžso/37/2009 zo dňa 16. 02. 2010... a vec vracia Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Zároveň ukladá Najvyššiemu súdu SR trovy právneho zastúpenia JUDr. M. K. na účet jej právneho zástupcu...“

II.

6. Sťažovateľka k sťažnosti pripojila:

a) Rozhodnutie S. Ž. č. k. 701-4505/2008 z 28. februára 2008 o nezaniknutí povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia sťažovateľky ako

samostatne zárobkovo činnejš osoby, lebo sťažovateľka (citované z odôvodnenia predmetného rozhodnutia, pozn.) „*má postavenie samostatne zárobkovo činnejš osoby... zákona o sociálnom poistení od 01. 02. 2004 na základe Osvedčenia o zapísaní do zoznamu advokátov... Výkon advokácie podľa § 12 písm. e) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii je len jednou z foriem výkonu advokácie. Zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnejš osoby podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení..., pretože advokátovi nezaniklo oprávnenie na výkon činnosti...“.*

b) Odvolanie sťažovateľky z 2. apríla 2008 proti rozhodnutiu S. Ž. z 28. februára 2008, ktorého podstatou je tvrdenie sťažovateľky, že:

«... nositeľom oprávnenia na výkon advokácie je v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným táto spoločnosť ako právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou a nie jej konateľ... Teda advokát, ktorý je konateľom „advokátskej“ spoločnosti s ručením obmedzeným, nie je samostatne zárobkovo činnou osobou, ale štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti, konajúcim v jej mene a na jej účet, tak ako to zakotvuje ust. § 13 Obch. zák...

Zo zákona o advokácii vyplýva zánik oprávnenia advokáta vykonávať advokáciu samostatne, ak tento pristúpil k založeniu spoločnosti s ručením obmedzeným podľa § 15 zákona o advokácii a zároveň vylúčil v spoločenskej zmluve písanej podľa Obchodného zákonníka, samostatný výkon advokácie. Teda zákonný zánik oprávnenia na vykonávanie tejto činnosti znamená zánik de iure samostatne zárobkovo činnejš osoby a v spojitosti s tým nevyhnutne aj zánik jej povinného poistenia nakoľko, pokiaľ fyzická osoba nemá oprávnenie na vykonávanie činnosti, nie je samostatne zárobkovo činnou osobou a nemá spôsobilosť byť účastníkom poistného vzťahu...

... JUDr. M. K. po nadobudnutí oprávnenia na poskytovanie právnych služieb spoločnosťou s ručením obmedzeným Advokátska kancelária JUDr. J. M. & JUDr. M. K., s. r. o. nie je zo zákona oprávnená na výkon advokátskej činnosti...

Vzhľadom na vyššie uvedení argumentáciu mám za to, že nie je možné JUDr. M. K. považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení...

... zákon o sociálnom poistení v spojení s relevantnými ustanoveniami zákona o advokácii vylučuje u účastníka konania povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie, pretože advokát nie je oprávnený na výkon advokácie, ak je tento konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným a Spoločenská zmluva vylučuje možnosť samostatného výkonu advokácie, pretože nie sú splnené zákonné podmienky, aby advokát bol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení.

Teda nesprávna aplikácia zo strany S. Ž., zákonného ustanovenia o zápise do zoznamu advokátov a o reálnej existencii oprávnenia na výkon činnosti má podľa názoru odvolateľa za následok nesprávne rozhodnutie správneho orgánu S. Ž...»

c) Rozhodnutie S. sp. zn. 322-2400-Gc-04/2008 z 28. mája 2008, ktorým potvrdila rozhodnutie svojej pobočky z 28. februára 2008 [bod a)]. V odôvodnení svojho rozhodnutia za rozhodujúcu skutočnosť považovala to, že „Slovenská advokátska komora vydala JUDr. M. K. Osvedčenie číslo 2138, ktorým potvrdzuje, že bola 1. februára 2004 zapísaná do zoznamu Advokátov Slovenskej advokátskej komory“. Po citácii ustanovení § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1, § 21 ods. 4 písm. b), § 138 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), § 12 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), s odkazom na § 5 ods. 1 písm. b) a § 6 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, ktoré (právne normy) vytvorili právny základ jej rozhodovania, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného v administratívnom konaní, uzatvorila S. prerokovávanú vec takto:

«... V druhostupňovom konaní z predloženého spisového materiálu účastníčky konania bolo zistené, že 19. decembra 2007 prevzala S. Ž. Registračný list fyzickej osoby (ďalej len „FO“) - odhlášku na meno JUDr. M. K., s dátumom zániku povinného poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby 31. decembra 2007.

Od 1. júla 2007 bola účastníčka konania povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou, pretože podľa výpisu z Daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006 mala príjem zo živnosti vyšší ako bola zákonom ustanovená hranica príjmu. V roku 2006 bol 12-násobok

vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 439/2004 Z. z. v sume 91 200 Sk.

Vzhľadom na vyššie uvedené, JUDr. M. K. 31. decembra 2007 nezaniklo povinné nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie ako samostatne zárobkovo činnéj osobe.

S. Ž. rozhodnutím č. 701-4505/2008, vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnéj osobe - JUDr. M. K. rozhodla správne a v súlade so zákonom o sociálnom poistení...

Účastníčka konania teda k 31. decembru 2007 nepreukázala príjem, ktorý je zdaňovaný ako príjem zo závislej činnosti podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti S. rozhodla tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.»

d) „Žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ú. č. 322-2400-Gc-04/2008 zo dňa 28. mája 2008“ podanú 7. augusta 2008 krajskému súdu. Podľa názoru sťažovateľky «... nositeľom oprávnenia na výkon advokácie je v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným táto spoločnosť ako právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou a nie konateľ (i keď je advokát zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora)... Teda advokát, ktorý je konateľom „advokátskej“ spoločnosti s ručením obmedzeným, nie je samostatne zárobkovo činnou osobou, ale štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti, konajúcim v jej mene a na jej účet, tak ako to zakotvuje ust. § 13 Obch. zákonníka...

Podľa názoru žalobcu, Zákon o sociálnom poistení v spojení s relevantnými ustanoveniami Zákona o advokácii vylučuje žalobcu povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie, pretože advokát nie je oprávnený na výkon advokácie, ak je tento konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným a Spoločenská zmluva vylučuje možnosť samostatného výkonu advokácie, pretože nie sú splnené zákonné podmienky, aby advokát bol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c/ Zákona o sociálnom poistení.

Teda nesprávna aplikácia zo strany žalovaného, ako i prvostupňového orgánu S. Ž., zákonného ustanovenia o zápise do zoznamu advokátov a o reálnej existencii oprávnenia na

výkon činnosti má podľa názoru žalobcu za následok nesprávne rozhodnutie správneho orgánu Ú. S., ako i S. Ž...»

e) Rozsudok krajského súdu sp. zn. 21 Sn/8/2008 zo 14. apríla 2009. Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia správneho orgánu [bod c)] a „*po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a pri aplikácii § 250j ods. 1 O. s. p. žalobu zamietol...*“.

Po citácii ustanovení § 244 ods. 1 a § 247 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1, § 21 ods. 1, § 138 ods. 10 a § 21 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom poistení, § 2 ods. 1 a § 12 ods. 1 zákona o advokácii krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia *inter alia* uviedol:

„... Súd v preskúmvanej veci preskúmaval napadnuté rozhodnutie v dvoch rovinách, v prvom rade sa zaoberal posúdením otázky, či advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ s. r. o. ... spĺňa status samostatne zárobkovej činnnej osoby..., teda v prvom rade v preskúmvacom konaní sa vysporiadal so skutočnosťou, či samostatne zárobkovo činnou osobou podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. je advokát, bez ohľadu na to akou formou realizuje výkon advokácie v súlade s § 12 zák. č. 461/2003 Z. z., či zákon č. 461/2003 Z. z., v § 5 odlišuje samostatne zárobkovú činnosť vo vzťahu k Zákonu o advokácii v tom zmysle, že sa vzťahuje iba výlučne na osoby advokátov, ktorí vykonávajú advokátske povolanie samostatne a nie ako konatelia spoločnosti s ručením obmedzeným. Následne skúmal napadnuté rozhodnutia aj v tej rovine, či v súlade s ust. § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z. z. zaniklo osobe, ktorá vykonáva činnosť advokáta, povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie ako samostatne zárobkovej činnnej osoby...

... advokátom môže, byť len konkrétna fyzická osoba, ktorá spĺňa zákonné predpoklady § 3 a nasl. zák. č. 586/2003 Z. z. a je zapísaná v zozname advokátov, ktorý vedie SAK. Iné fyzické osoby... nemôžu byť zapísané do zoznamu SAK..., z dikcie § 3 zák. č. 586/2003 Z. z. je to vylúčené. Až po zápise do advokátskej komory, ako je upravené v § 12 sa advokát môže rozhodnúť, či výkon advokácie, tým že je zapísaný, ako advokát v zozname advokátov bude vykonávať samostatne, alebo ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným...

To znamená, že výkon advokácie, teda vykonávanie advokátskej praxe samostatne ako advokát (fyzická osoba) alebo ako konateľ v spoločnosti s ručením obmedzeným, je až následnou možnosťou, ktorá nasleduje potom, čo fyzická osoba je zapísaná ako advokát v zozname advokátov vedených Slovenskou advokátskou komorou. Ustanovenie § 5 ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. stanovuje kto je samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona. Pod písmenom c) je uvedené, že je to fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti, podľa, osobitného predpisu. V danom prípade sa oprávnenie na vykonávanie činnosti viaže § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z., v odkaze 19 aj na Zákon o advokácii (skorší zákon č. 132/1990 Zb.. To znamená, že v danom prípade fyzická osoba ako advokát sa stáva advokátom, ako vyplýva z. § 2 zák. č. 586/2003 Z. z., zápisom do zoznamu advokátov, ktorý vedie SAK.

Výkon advokácie je upravený... aj v § 15, ktorý upravuje podmienky výkonu advokácie ako spoločnosti s ručením obmedzeným. V § 15 ods. 4 zák. č. 586/2003 Z. z. je upravené, že ak je advokát (fyzická osoba) vyčiarknutý zo zoznamu advokátov, má to za následok, že účasť konkrétnej fyzickej osoby advokáta v spoločnosti s ručením obmedzeným zaniká. To znamená, že samotná existencia účasti na výkone advokácie podľa § 12 zák. č. 461/2003 Z. z. predpokladá zápis fyzickej osoby ako advokáta do zoznamu advokátov (§ 5 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z.), pričom ani skorší zákon č. 132/1990 Zb. neustanovoval, aby v zozname advokátov vedených v SAK boli zapísané nielen konkrétne fyzické osoby – advokáti, ale aj právnické osoby (napr. s. r. o.). Zákon č. 461/2003 Z. z. odkazuje iba na Zákon o advokácii, nediferencuje pri tejto právnej norme, že za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa zák. č. 461/2003 Z. z. sa má považovať iba osoba vykonávajúca činnosť advokáta samostatne, resp. že sa nevzťahuje na osoby, ktoré vykonávajú činnosť ako konatelia v s. r. o. (upravených v § 15 zák. č. 586/2003 Z. z.) Takáto dikcia § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. nie je, je tu len odkaz na Zákon o advokácii komplexne, teda na zoznam osôb, ktoré ako fyzické osoby sú zapísané do zoznamov advokátov, a ktoré až po akte, ktorým sa stali advokátmi, si zvolili formu výkonu advokácie nie samostatne, ale vo forme s. r. o.

Čo sa týka prvého okruhu preskúmvanej problematiky, správny súd konštatuje, že zákonodarca v § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. nediferencuje v odkaze na Zákon o advokácii medzi advokátom, ktorý vykonáva svoje povolenie samostatne alebo ako

konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, nie je možné, aby súd vychádzal z inej formulácie § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. než je dikcia zverejnená v Zbierke zákonov a v tomto smere pokiaľ sám zákonodarca neprejavil vôľu v diferencovaní samostatne zárobkovej činnnej osoby podľa § 5 písm. c) vo vzťahu k Zákonom o advokácii a vo vzťahu k forme výkonu advokácie, je v danom prípade potrebné aplikovať komplexne... samostatne zárobkovou činnnou osobou, ktorú má na mysli zákon. č. 461/2003 Z. z. v § 5 písm. c) je každá osoba, ktorá je zapísaná v zozname advokátov vedených v SAK ako advokát (každá fyzická osoba), a to bez ohľadu na to, akou formou vykonáva výkon advokácie, či samostatne alebo ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.

Vzhľadom na závery správneho súdu, vo vzťahu k prvému okruhu prejednávanej problematiky, súd konštatuje, že aj advokáta, ktorý vykonáva svoju činnosť ako konateľ s. r. o. podľa Zákona o advokácii je potrebné považovať za samostatne zárobkovú činnnú osobu podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z...

Nakoľko súd dospel k záveru, že rozhodnutia správnych orgánov sú vecne správne, žalobu ako nedôvodnú zamietol a stotožnil sa s právnym názorom správnych orgánov, že advokát, bez ohľadu ako výkon advokácie vykonáva, je považovaný za samostatne zárobkovú činnnú osobu podľa §. 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. a taktiež v preskúvanom prípade nebolo preukázané, že konkrétnej zárobkovej činnnej osobe, ktorým je aj navrhovateľ vykonávajúci práx advokáta ako konateľ s. r. o., mu zaniklo povinné zmluvné poistenie zo zákona v súlade s § 21 zák. č. 461/2003 Z. z. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že rozhodnutia správnych orgánov sú vecne správne...“

f) *Odvolanie sťažovateľky „voči rozsudku Krajského súdu... č. k. 21 Sn/8/2008 zo dňa 14. 4. 2009“.*

Podľa názoru sťažovateľky „... Krajský súd... ako prvostupňový súd nesprávne právne vec posúdil a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam“.

Na obhájenie tohto svojho záveru použila sťažovateľka vo svojom odvolaní v zásade tú istú argumentáciu ako v predchádzajúcich námietkach prezentovaných v odvolaní proti

rozhodnutiu v správnom konaní a v žalobe podanej správne mu súdu [pozri bod 6 b) a d)], z ktorej považuje ústavný súd za relevantné reprodukovať najmä tieto jej časti:

«... Odvolateľ sa nestotožňuje s právnym záverom žalovaného, ku ktorému sa pri svojom rozhodovaní priklonil prvostupňový súd, podľa ktorého Advokát zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora, nadobúda pre účely sociálneho poistenia postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby, bez ohľadu na to, či vykonáva advokáciu samostatne alebo konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným správnou argumentáciou prednesenou v žalobnom návrhu zo dňa 1. 08. 2008...

S poukazom na vyššie uvedené právnu orientáciu [sťažovateľka citovala, resp. aj interpretovala ustanovenia § 5 písm. c), § 21 ods. 4 písm. b) a § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, § 2 ods. 1, § 12 ods. 1 a § 15 ods. 1 a 6 zákona o advokácii, pozn.] odvolateľ zastáva názor, že nositeľom oprávnenia na výkon advokácie je v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným táto spoločnosť ako právnická osoba s vlastnou právnou subjektivitou a nie jej konateľ (i keď je advokát zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora). Uvedené je zrejmé aj z tejto skutočnosti, že do zoznamu vedeného Slovenskou advokátskou komorou sa nezapisujú advokáti len ako fyzické osoby, ale aj spoločnosti s ručením obmedzeným ako právnické osoby disponujúce oprávnením na výkon advokácie. Teda advokát, ktorý je konateľom „advokátskej“ spoločnosti s ručením obmedzeným, nie je samostatne zárobkovo činnou osobou, ale štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti, konajúcim v jej mene a na jej účet, tak ako to zakotvuje ust. § 13 Obch. zákonníka...

... odvolateľ zastáva iný právny názor ako Krajský súd, teda, že nie je možné odvolateľa považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c/ Zákona o sociálnom poistení, keďže rozhodnutím o založení s. r. o. a jej zápisom do obchodného registra získala oprávnenie na výkon advokácie, zápisom spoločnosti s ručením obmedzeným do zoznamu vedenom SAK zo zákona zaniklo oprávnenie na výkon advokácie pre odvolateľa bez ohľadu na to, či pripíšeme zápisu do zoznamu s.r.o. vedenom SAK deklaratórny alebo konštitutívny účinok, rovnako jeho príjem ako konateľa spoločnosti nie je príjmom podľa ust. § 6 zák. č. 595/2003 Z. z., ktorého výška spôsobuje zákonnú povinnosť poistenia v zmysle Zákona o sociálnom poistení, ako samostatne zárobkovo činnnej osoby, tak ako to tvrdí žalovaný a prvostupňový súd...»

Sťažovateľka navrhla rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že „*Rozhodnutie Ú. S. zo dňa 28. mája 2008 č. 322-2400-GC-04/2008 v spojitosti s rozhodnutím S. Ž. zo dňa 28. februára 2008, č. 701-4505/2008 sa zrušujú a vec sa vracia prvostupňovému orgánu, S. Ž. na nové prejednanie a rozhodnutie.*“.

g) Rozsudok sp. zn. 4 Sžso 37/2009 zo 16. februára 2010, ktorým najvyšší súd „*rozsudok Krajského súdu... zo 14. apríla 2009, č. k. 21 Sn/8/2008-52 v časti zamietnutia žalobného návrhu potvrdzuje*“.

h) Na podporu svojich tvrdení vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) (pozri body 4 a 5) sťažovateľka k sťažnosti pripojila rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30. marca 2010.

III.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní. (Podľa odseku 2 každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom). Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby

jeho záležitost' bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

9. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Predmetom posudzovanej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom najvyššieho súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžso/37/2009 a jeho rozsudkom zo 16. februára 2010 boli porušené jej v sťažnosti označené práva (bod 1).

11. Zo sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľka namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv postupom najvyššieho súdu a jeho rozsudkom (ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie), t. j. najmä tým, že sa stotožnil s faktickými a právnymi názormi a závermi krajského súdu (a tým aj vo veci rozhodujúcimi správnymi orgánmi, pozn.), ktoré však podľa názoru sťažovateľky vyplývalo z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a jeho nesprávneho právneho posúdenia („... žalovaný... nesprávne právne posúdil danú

vec, teda pri rozhodovaní nevychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci..., nie je správny záver žalovaného...“), najmä však nesprávnej interpretácie a následnej aplikácie v jej právnej veci použitých ustanovení, najmä zákona o advokácii a zákona o sociálnom poistení, s ktorými sa nestotožňuje („... odvolateľ sa nestotožňuje s právnym záverom žalovaného... odvolateľ zastáva iný právny názor ako krajský súd...“). Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo nezdôvodnil „Odôvodnenie dotknutého rozhodnutia je nedostatočné a v rozpore s právom na spravodlivý proces, absentujú v ňom elementárne prvky pri tvorbe súdneho odôvodnenia, teda presvedčivosť, zrozumiteľnosť a jasnosť. Najvyšší súd sa pri tvorbe odôvodnenia svojho rozhodnutia uchýlil len k strohému konštatovaniu, že správne orgány, ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobkyni nezaniklo povinné sociálne poistenie ako SZČO...“. Z uvedených dôvodov sťažovateľka tvrdila, že odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu je arbitrárne („Občiansky súdny poriadok síce priznáva odvolaciemu súdu vyhotoviť akési skrátené odôvodnenie, keď potvrdzuje prvostupňový rozsudok, keď sa v plnom rozsahu s ním stotožňuje, ale ani v tomto prípade by sa... dovolací nemal uchýľovať k arbitrárnosti vlastného odôvodnenia.“)

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

12. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje

na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

13. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) označeným rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 4 Sžso/37/2009 zo 16. februára 2010 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy (resp. dohovoru).

14. Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zistených skutkových záverov a na tomto základe vyvedených právnych záverov.

V odôvodnení po uvedení podstaty rozhodnutia krajského súdu a odvolacej argumentácie sťažovateľky (pozri bod 6) najvyšší súd uviedol:

„... Najvyšší súd... dospel záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

Správne orgány ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobkyňa, ktorá sa stala 7. januára 2008 spoločníčkou a zároveň konateľkou v spol. s r.o. poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii nezaniklo povinné sociálne poistenie ako SZČO podľa § 21 zákona o sociálnom poistení.

Odvolací súd sa s týmito dôvodmi stotožnil a na zdôraznenie ich správnosti podľa § 219 ods. 2 OSP dopĺňa, že § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem

SZČO. Upravuje aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu existencia oprávnenie (zrejme oprávnenia, pozn.) advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti, podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu má za následok, že musí byť považovaný za SZČO pre potreby zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b) a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona p sociálnom poistení.

Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, ktorý upravuje formu ktorou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným predpokladom pre výkon, advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Na výkon advokátskej činnosti je teda oprávnený len advokát, ktorý je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora. A práve vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať túto činnosť.

Navyše § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spol. s r. o. a účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb jednotlivých spoločníkov a konateľov, ktorými môžu byť len advokáti, a ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, v skutočnosti stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa so všetkými právne významnými námietkami žalobkyne.

Skutočnosť, ktorými žalobkyňa v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu v odvolacom konaní neboli zistené. V zásade boli zhodné s námietkami, ktoré žalobkyňa uplatňovala už v konaní na súde prvého, stupňa a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd... odvolaniu žalobkyne nevyhovel a rozsudok Krajského súdu... ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil...

15. Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu (nadväzujúceho na právny názor krajského súdu a vo veci konajúcich správnych orgánov) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

16. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

17. Ústavný súd na záver poznamenáva, že dôvody rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžo 37/2009 zo 16. februára 2010 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

18. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

**K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 3
a čl. 48 ods. 2 ústavy**

19. Sťažovateľka namietala tiež porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom v sťažnosti nekonkretizovala, ktoré zo základných práv upravených v tomto ustanovení („Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.“) bolo porušené a akým spôsobom (postupom, konaním, nečinnosťou a pod.) toto porušenie mal najvyšší súd spôsobiť. Výslovne uviedla:

„Podľa názoru navrhovateľky Rozhodnutím Najvyššieho súdu... č. k. 4 Sžo/37/2009 zo dňa 16. 02. 2010 bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces tak, ako je toto

deklarované v Ústave, článok 46 ods. 1, článok 48 ods. 2, a tak ako je jeho základný rámec koncipovaný v článku 6 ods. 1 Dohovoru..., a to konkrétne čiastkové právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktorým dochádza ku skutočnej realizácii práva na súdnu ochranu a ku garancii základnej právnej istoty...

Rozsudkom Najvyššieho súdu... č. k. 4 Sžso/37/2009 zo dňa 16. 02. 2010... bolo porušené právo navrhovateľky na spravodlivý súdny proces v tom, že z jeho odôvodnenia nie je zrejмый obraz obsahu základného sporu medzi účastníkmi konania. Odôvodnenie dotknutého rozhodnutia je nedostatočné a v rozpore s právom na spravodlivý proces, absentujú v ňom elementárne prvky pri tvorbe súdneho odôvodnenia, teda presvedčivosť, zrozumiteľnosť a jasnosť. Najvyšší súd sa pri tvorbe odôvodnenia svojho rozhodnutia uchýlil len k strohému konštatovaniu, že správne orgány, ako aj Krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobkyni nezaniklo povinné sociálne poistenie ako SZČO..., čo nezodpovedá základnému rámcu práva na súdnu ochranu zakotvenú v článku 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy...

Navrhovateľka považuje za podstatné zdôrazniť, že z hľadiska presvedčivosti súdneho rozhodnutia nepostačuje len taká stručná citácia, podľa názoru Najvyššieho súdu ... relevantných právnych noriem, ktoré súd pri rozhodovaní vo veci aplikoval, v rozhodnutí Najvyššieho súdu... nie je bez pochybností objasnený príčinný vzťah a dôvod posúdenia a použitia konkrétnych ustanovení zákona.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako čiastkové právo práva na spravodlivý súdny proces je jednak základný nástroj pre objasnenie toho, prečo súd rozhodol tak, ako rozhodol, ale zároveň má významný výchovný charakter, čím citované rozhodnutie Najvyššieho súdu, ktorým podľa názoru navrhovateľky boli porušené jej základné práva, nie je charakteristický a keďže ide o rozhodnutie súdu vyššej inštancie, ktoré by malo mať vplyv na ďalšiu súdnu prax a predvídateľnosť súdnych rozhodnutí v obdobných veciach, ako aj informáciu pre zákonodarcu o možných problémoch spätých s právom de lége lata, absencia týchto charakteristických črt je zásadným porušením článku 46 ods. 1, článku 48 ods. 2 Ústavy ...“

20. V ďalších – iných súvislostiach okrem návrhu na rozhodnutie sťažovateľka porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy neuvádza a ani neuvádza žiadnu právnu relevantnú

skutočnosť majúcu toto jej tvrdenie podporiť. Vzhľadom na profesné zameranie sťažovateľky, navyše kvalifikovane právne zastúpenej, nepovažoval ústavný súd za dôvodné vyzvať sťažovateľku na odstránenie nedostatkov sťažnosti, a preto jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 (v spojení s § 20 ods. 1) zákona o ústavnom súde v tejto jej časti odmietol z dôvodu nedostatku zákonom predpísaných náležitostí.

21. Nadväzujúc na svoje konštatácie, zistenia a závery uvedené v bodoch 12 až 18, nad rámec uvedeného ústavný súd ešte poznamenáva, že nezistil žiadnu spojitosť medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V prípade, že (ako to možno usúdiť z textu už citovaných častí sťažnosti) sťažovateľka namietala porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy v súvislosti (v spojitosti) so súčasným porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (alebo ako jeho súčasť) spôsobeného najmä podľa jej názoru nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku, je dôvodné odmietnuť jej sťažnosť v tejto časti tiež ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) z už uvedených dôvodov odmietajúcich (vyvracajúcich) tvrdenia sťažovateľky o porušení tohto práva (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.).

22. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd svojím postupom a označeným rozsudkom porušil aj jej základné právo zaručené čl. 47 ods. 3 ústavy a právo podľa čl. 14 dohovoru:

„Ďalším právom, ktorého porušenie namieta navrhovateľka, je to, že Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, č. k. 4 Sžso/37/2009 zo dňa 16. 02. 2010 bolo zasiahnuté do princípu právnej istoty, pretože nastala situácia, kedy súd - Najvyšší súd SR v dvoch obdobných veciach rozhodol odlišne, teda bolo porušené právo navrhovateľky deklarované v čl. 47 ods. 3 Ústavy a čl. 14 Dohovoru.“ Sťažovateľka argumentovala rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30. marca 2010 v konaní „... o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia S. na odvolanie žalobcu JUDr. J. J. proti Rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 10. 09. 2009, č. k. 26 S/4/2009 rozhodol tak, že rozsudok Krajského súdu zmenil a rozhodnutie žalovanej S. v spojitosti s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Sám Najvyšší súd SR sa v závere svojho

rozhodnutia, v ktorom rozhodol inak, ako v prípade navrhovateľky, napriek obdobnému skutkovému základu, konštatoval zánik poistenia SZČO u konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej právne služby i v prípade, ak nedošlo k vyčiarknutiu zo Zoznamu advokátov vedenom SAK v Bratislave.“.

23. Na podporu svojho tvrdenia poukázala i na *«judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, napr. Rozhodnutie vo veci Beian v. Rumunsko z 06. 12. 2007, kde Európsky súd rozhodol tak, že vzájomne si odporujúca judikatúra vnútroštátnych najvyšších súdov predstavuje porušenie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to článok 6 ods. 1 i článku 14 v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1, kde je navrhovateľ obeťou diskriminácie vo vzťahu k iným osobám nachádzajúcim sa v rovnakej situácii. V obdobných veciach rozhodoval i Ústavný súd rozoberajúc predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a princípu, že v rovnakých podmienkach sa musí dať rovnaká odpoveď. Podľa Ústavného súdu je diskriminačný taký postup, ktorý „rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť“ (napr. nálezy II. ÚS 159/07, III. ÚS 320/05, IV. ÚS 88/07).».*

24. K argumentácii sťažovateľky (bod 22 a 23) ústavný súd poznamenáva, že rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžso/37/2009 bol vyhlásený 16. februára 2010 a rozsudok tohto súdu, na ktorý sťažovateľka poukázala (sp. zn. 1 Sžso/7/2009) bol z 30. marca 2010, teda vo veci napadnutej sťažovateľkou nemohol konajúci senát (4 Sžso) reagovať na právny názor vyslovený v analogickej skutkovej veci neskôr iným senátom (v danom prípade senátom 1 Sžso 30. marca 2010). Z uvedeného dôvodu (na sťažovateľkou produkovanom skutkovom základe) nemohlo ani dôjsť k sťažovateľkou proklamovanému porušeniu (resp. *„byť zasiahnuté do princípu právnej istoty...“*, keď *„Najvyšší súd SR v dvoch obdobných veciach rozhodol odlišne“*) označených článkov ústavy a dohovoru pre absenciu príčinnej súvislosti (nedostatok žiadnej spojitosti) medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 14 dohovoru.

25. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

26. V závere ústavný súd poznamenáva, že ak iný senát najvyššieho súdu má iný právny názor totožný s právnym názorom sťažovateľky, potom ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená práve najvyššiemu súdu.

27. Po odmietnutí sťažnosti sťažovateľky ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite sťažnosti (bod 5).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010